

SZERKESZTŐI IRODA:
Belközép-utca 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:
Videkre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt. 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETESI DIJAK

Egy cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

S z ü n e t.

A ki háborúzik, az annak az eshe-
lőségnek van kitéve, hogy meghal. Min-
den ember meghal előbb vagy utóbb,
de úgy fogjuk föl, hogy jobb utóbb
mint előbb. S mivel e felfogás általá-
nos, tehát mindenki igyekszik az utolsó
pillanatra halasztani a háborút, melytől
jött senki sem várhat csak az intendán-
sok és a szállítók. A háborus hírekben
tehát szünet állott be; úgy néz ki az
európai érem egyik fele, mintha az olajfa-
gálnak nagy lenne a becsé. Lesseps
elmegy Berlinbe, s a német metropolis
ünnepeit ül, hogy méltón fogadhassa a
nagy francziát. Bismarck nem emlegeti
beszédében a háboru veszélyeit, Salis-
bury elhalgatott jóslataival, melyekkel
januárban hullámlásba hozta a kedél-
lyeket és fegyvergyarákat; az orosz la-
pok nem köszörülnek tovább a kést s a
mi kétféle saunuk sem nagyon csattog-
tatja csörét. A háborus hírekben tehát
szünet állott be; a béke olajfáján friss
galyakot várnak tavaszra.

Az érem másik fele egyebet mu-
tat Rongyaink és adósságaink köze-
pette 70 katonai felszerelésre megsza-
vazunk 70 milliót; Franciaország meg-
szavazott ugyanily czimen 86 millió
frankot, és Németország kért és kap a
Reichsrathtól 50 millió márkát. Bou-
langer fegyverbe állított mindenkit,
Bismarck megcsinálta a szeptennatust,
mi szervezzük a népfölkelést. Ilyen há-
borus áldozatokat nem kíván a béke.

Elvégre a német császár sem él-
het örökre. Élete kialszik, mint a fogyó
gyertya lángja. S ha egyszer lelkére
szállott a halál sötétsége, megszűnik
a háromcsászár szövetség, a személyi
tekinetek alól fölszabadul a diploma-
tia s minden szövetséges megragadja
azt a láncszemet, mely érdekeihez van
forrva. Misem könnyebb, mint a lánc-
ból kardon kovácsolni.

A békében manapság bizni nem
lehet. Politikai és gazdasági érdekek
teszik lehetetlenné a mostani békét.
Törökország fölbomlásával, Elzász-Lot-
haringia annektálásával és Lengyelor-
szág sziámarczangolásával megbomlott
a mérleg egyensúlya. Az államokon
erőt vett a féltékenység ördöge szöta
az európai országok úgy néznek egy-
másra, mint egy cirksus fenevadjai. E
nagy feszültség elintézésére vár. Ideig
öröig halogatható az elintézés, de a
megfeszített húrok mégis csak el pat-
tannak valamikor.

A béke érdekében kitaláltak ami-

litarizmust. A régiek, kik okosfóvel és
józanul tudtak gondolkozni, azt tar-
tották, hogy a katona arra való, hogy
megverje az ellenséget. Most úgy gon-
dolkoznak, hogy a katona arra való,
hogy fentartsa a békét. Kicsoda ellen?
Hát a másik katona ellen! Mert vi-
lágos, hogy a békét csak a katona za-
varhatja meg. Ezzel az okoskodással
fegyverbe van szólítva világgrszünk.

Ez az okoskodás nemcsak hogy
hamis, de szörnyű drága is. A népek
nagy műhelyében nem sokáig nélkü-
lözhető az az ifjú erő, mely most a
kaszárnyákban tételenkedik. E nagy
számú tétlen erőt a gyengébb és mel-
lőzöttebb testvérek, a polgárnak kell
eltartani. Sokáig azonban nem bírjuk.
Mi most viseljük a háboru költségeit
— háború nélkül. Ily állapot mellett a
szegénység, a nyomor, a szocializmus
és anarchizmus leselkedik minden ál-
lamra. Jobb tehát a háboru vámjá, mint
a militarizmus réve; mert a háboru
pillanatig tart, a militarizmus állandó.

Mi a háborus hírek szünetében azt
a hajósok által jól ismert csendet lát-
juk, mely a vihart szokta megelőzni.
Ne hanyagoljunk el tehát semmit, mi a
küzdelemre előkészít. Liposében egy új
könyv jelent meg az osztrák-magyar
hadsereg hiányairól. Ha igaza volna e
könyvnek, kétségbeeső helyzetet kellene
konstatálnunk. Hiszen tizenöt éve tart
már a szervezkedés; elkéztünk volna?
Az ismételi fegyvereket megszavazták.
Igen természetes, hogy azokat egyelőre
fölszarnálni nem lehet. Ha meg is vol-
na a készlet, akkor sem volna helyes
a katonának olyan fegyvert adni a ké-
zébe, mellyel nem tud banni. Ám, azt
mondják, hogy a mostani fegyverrel
sem tud. Hihetetlen! Azt mondják, hogy
a lövésnek csak a fogásaira tanították meg
katonáinkat, de nem magára a lövésre.
Ha így van, segítsenek e bajon.
Eddig csak bizonyos kézmozdulatokat
vártak a katonától lövés helyett, de
nem adtak kezébe töltényt, nem hu-
zatták föl a sárkányt s nem süttették
el a fegyvert. Csak hadonázni tanítot-
ták és nem löni. Kimélték a töltény
költségeit. Hát ne kimélték, s hozzák
helyre a mulasztást. A fegyver nem
parádéra való és nem is arra, hogy
nehézzel lássa el a balvállat. Tanul-
ják meg, hogy miként kell vele az el-
lenségét lelőni — ez a fegyver czélja.
A szünetet jól lesz az ilyen hibák hely-
reállítására felhasználni; mert háboru,
előbb vagy később, de lesz minden bi-
zonnyal.

ismerhetők, hanem még azokkal a nagy-
tókál sem, melyek a vizsgálódásoknál ren-
delkezésre állottak.

A tudós vágya azonban, a vágyaknak
a legnemesebbike, nem ismer pihenőt, job-
nál-jobb eszközök lettek e szervezetek felis-
merésére szerkesztve, és ez igyekezeteket
csakugyan siker koronázta, a mennyiben
kellő nagyító készülékekkel sikerült kimu-
tatni, hogy a levegőben, a vízben, az em-
bert környező minden közegben, az ember
szöveteiben, — részben mindenkor, részben
csak időnként találhatók apróbb lények
nagy mennyiségben, melyek oly aprók, hogy
még sok százoros-ezerszeres nagyítással is
alig tűnnek fel akkorán, mint egy kisebb
fajta varrótűnek a foka. E lények rendszeren
hosszúak és ekkor kicsiny pálczikához
hasonlítanak, miért is ezek pálczika (bacil-
lus) névvel lettek illetve, míg mások gömb-
szerűek és coccusoknak nevezetnek.

De miután az apró lények mindenütt
oly nagy mennyiségben találhatók, méltán
lett az a kérdés felvetve, vajon valóban
ezek okozzák-e a betegségeket? Ez csak
ugy volt tisztába hozható, ha e lényeknek
tulajdonságait, nevezetesen az emberi szer-
vezetre gyakorolt hatásukat tanulunk meg-
ismerni. Sokkal kisebbek és egyszerűbb al-
kotásnak e lények, semhogy egyszerű szem-
lélő vizsgálat által lehetett volna e kérdé-
sre válaszolni. Ez a közelmúltban vált
csak lehetségessé egy új vizsgálati mód-
szer, a tenyésztés módszere által. Kitént
ugyanis, hogy ez apró lények bizonyos kör-
ülmények között szívelet szaporodnak, így
pl. ha húsleves, vérsavóban, gelatinben té-

Politikai hírek.

Mocsáry és választói. Mocsáry Lajos,
Halas város orsz. képviselője újabb nyílt
levelet intézett választóihoz. Ebben örömmel
és háláérzettel veszi tudomásul a halasi
függetlenségi pártnak e hó 6-án hozott amaz
újabb határozatát, melyben a párt kijelenti,
hogy a Mocsáry által vallott nézetekkel
egyetért. Köszöni a pártnak, hogy nagyfon-
tosságu határozatával védelmébe vette az
ő személyét ama vádakkal ellen, melyekkel
nemzetiségi politikája miatt illeték. Ebben
a levélben hangot ad újabban is Mocsáry
am meggyőződésének, hogy a magyar ál-
lam helytlenül cselekszik, mikor a kisebb
nemzetiségekkel szemben erőszakos eszkö-
zökkel igyekszik az állam eszmének ér-
vényt szerezni. Nekünk nincs szükségünk ar-
ra — mondja Mocsáry — hogy az ország
belbékéjének állandó kockázatát a
s a v a l e l e r h e t l e n e z e l o k (?) után töreked-
jünk, beérhetjük azaz is, ha a magyar
nemzet erkölcsi értékének varázsa alatt (!)
a külön nemzetiségek között az állami lét
nagy czélja iránt a hitet meggyökereztet-
jük. Levelének végén a hazának tett szol-
gálatnak jelenti ki a halasi függetlenségi
párt határozatát.

A pénzügyminiszter hitelműveletei. A
hadivereg rendkívüli szükségleteinek fedezé-
se iránt Tisza Kálmán miniszterelnök által
csütörtökön a képviselőházhoz benyújtott
törvényjavaslatot, a pénzügyi bizottság már
a jövő hét elején tárgyalja s az 1885. évi
zárszámadások elintézése után napirendre
tűzték. — Addig a folyó évi költségvetési
törvény is szentesítve lesz s így a min. el-
nök e törvények alapján tárgyalásokat in-
dithat a hitelművelet kereszttűttele iránt.

Oroszország akciója. Mint Berlinből
távirják, legújabbán Oroszország külföldi
képviselei a nagyhatalmaknál közös diplo-
máciai akció megindítását hozták javas-
latba Bulgáriában.

Oroszország és Bulgária. Azok a fölte-
vések, hogy a legutóbbi bolgár események
következtében Oroszország megfogja szál-
lani Bulgáriát, vagy a várni piacot, aligha
fognak megvalósulni. Oroszország tudja, hogy
nincsen hatalmában saját akciójának hatá-
rokat szabni vagy más államok akcióját
megakadályozni, mihelyt Bulgáriában bármi-
nő katonai intézkedéseket is tenne. Eppen
a legutóbbi bolgár események fogják pró-
bakövet képezni Oroszország szándékainak,
mert befogják bizonyítani, hogy Orosz-
ország megmarad annál az elhatározásnál
hogy kalandokba semmi áron se hagyja
magát sodortatni.

**A német-osztrák-magyar olasz szövét-
segről.** Ztg. következőket írja: „Pá-
risban mindenféle esodálatos dolgot beszél-
nek össze e szövetségről de a legesodálato-
sabb a jutalmazás, melyben Olaszország há-

boru esetén részesülne; ha ugyanis Orosz-
ország ellen Ausztria-Magyarország védel-
mére kelne, Trentinót és Isztria egy részét
kapná; ha pedig Franciaország ellen Né-
metországot támogatná, Tuniszt és Konstan-
tinet nyerné. Mi e szerződési pontozatokat
még a következőkkel bővítjük ki: Német-
ország, ha Franciaország ellen Olaszorszá-
got támogatná, Belgiumot és Hollandiát
kapná meg, ha pedig Ausztria-Magyarorszá-
got Oroszország ellen védelmezné, Cseh- és
Morvaországot nyerné dijul. Ausztria-Ma-
gyarország természetesen mit se kap eset-
leg teendő szolgálataért. Továbbá abban a
helyzetben vagyunk, hogy legjobb forrásból
jelenthetjük, hogy a párisi szimatolók korai
kiphatolásai igen kellemetlenül érintették a
3 szövetséges hatalmat s elhatározták, hogy
a még csak eljuttatód medve bőrében való
osztokodással csak április 1-én lépnek nyil-
vánosságra.”

Román ügyek.

Künn és benn.

B. Bánffy Dezső mintá megyéből,
Bethlen vidékéről írják a Gazettának Ma-
gyarizálódnunk-e? — czimmel a követ-
zőket:

„Rettentően magyarosodunk... papi-
ron. — Az isteni Árpád örökösei szaporod-
nak, mint a cigány rákjai — a levélben.
Még a fő és ököf czédulákban is mind csak
magyar szó van. Mi több e szó már a ro-
mán templomban is befurakodik; daczára
annak, hogy a törvény azt mondja, misze-
rint a román egyház nyelve a román s az
anya könyveket e nyelven kell vezetni,
még is a rubrikák először magyarul, azután
románul szólnak. El kell ismernünk ezért,
hogy a magyar nyelv nagy haladást tesz
papi-ron.

„Azonban lépünk a donquisottei tér-
ről a durva valóságba. Itt a dolog nem
csuszik úgy, mint papi-ron. Nem beszélünk
bolondságot, midőn a magyarosítás eme
korakában, állítjuk, hogy a román vallás
roppant hatással van a magyarokra; a ma-
gyar kezet csókol a vele szembe jövő ro-
mán lelkésznek s a templomban nagy ajta-
tosággal hallgatja; mi több miséket fizet
és preszkurát hoz a szent templom számára.
A magyarok ezen romános szokásaival úgy
megvagyunk szokva, miszerint már előttünk
fel sem tűnik.

„Felette jellemző, hogy a zsidók,
kik pedig más helyen a magyar sovínizmus
hirdetői és terjesztői, nálunk szívesen ta-
nulnak a román iskolákba, sőt ki is keresz-
telkednek. Bethlenben van egy román há-
zaspár, a férfi megszágyeuli magát, ha azt
mondják róla, hogy ő egykor zsidó volt.
Február 12-én keresztelkedett ki S t e r n
Rifkel, 18 éves ifjú, a ki a keresztelésben
Simon nevet vett fel, keresztapja volt Bi-
dia n István.

A helyett, hogy e kísérletek menetét
részletezzem, legyen szabad egy konkrét
esetből kiindulva, azon utat vázolnom, me-
lyen az orvosi meggyőződés mintegy kelet-
kezik. A sok alkalmas példa közül válas-
szuk a lépénét, mely egyaránt előfordul az
állatoknál és embereknel, utóbbiaknál po-
kolvar név alatt ismeretes. Lépfenében szen-
vedő állatok vérében az újabban használt
nagyító üvegek segítségével számos apró pál-
czikaalakú szervezetet lehet felfedezni, az
u. n. lépfenebacillust.

Ha már most ily állat vérébe bemár-
tunk egy tühegyet, úgy, hogy arra bármíni
kis vércseppeske tapadjon, úgy bizonyosak
lehetünk benne, hogy ama kevés vérrel né-
hány bacillust is halasztunk ki. Ezt a vé-
res tühegyet most alkalmas folyadékba, pl.
húslevesbe mártjuk, úgy hogy a vérből vala-
mennyi e folyadékhoz tapadjon. E folyadé-
kot kellő ideig 1—1 s fél napig mérsékelt
magas hőfokban állni hagyva, meggyőző-
dhetünk, hogy a bizonyára csak kis szá-
mban bejutott bacilluskok annyira elszaporod-
tak, miszerint a húsleves minden cseppjé-
ben ezernyi mennyiségben találhatók, jelé-
ül annak, hogy e szervezetek felette mohón
szaporodtak; mi viszont a mellett szól, hogy
ezek valóban élő szervezetek. Most már a
húslevesből veszünk egy cseppet és befoes-
kendjük valamely eddig egészséges állat
vérébe, vagy bőre alá, (úgy, a mint oltani
szoktunk); rövid idő múltán az állat min-
den csepp vérében tengerenyi bacillus talál-
ható, az állat súlyos beteg lesz és elpusz-
tul. Kell e ennél nyomósabb érv arra nézve,
hogy a lépfene oka ama bacillus, hogy ama

„A mostani román községek Szász-Fe-
lek, Szász-Ujfalu, Szász-Armes stb. egykor
szász faluk voltak, ezeknek népe nem olá-
hosodott el, hanem elolvadt, a két gyermek
rendszer elpusztította egy szálíg. Brassófa-
luban csak a mult esztendőben is láthat-
tuk a szász templom maradványait, a ro-
mánok megvásárolták és építettek helyébe
pompás román templomot.

„Megjegyzem, hogy mindez Bánffy pa-
salikjában történik, a hol nyög a hely a
sok állami és községi magyar iskolától,
mint a tó tavasszal a békától.”

„De menjünk egy lépéssel tovább.
Gyakran volt alkalmam eljárni több vidé-
ken Erdélyben, sőt Magyarországon is, egé-
szén a Tiszaig. És vajjon mit láttam ott?
Láttam azt, hogy midőn a magyarok alkuja
volt egy-egy szászszal — románul beszéltek.
Miért? Mert a szász nem tud magyarul, a
magyar pedig szászul, a román nyelvet
pedig mind a kettőt bírja. Következőle-
g a román nyelv Erdélyben, Bánátban és Máramarosban
diplomataikus, hogy ne mond-
juk, uralkodó nyelv volt, az
ma és lesz, az összes népek kö-
zött a köznapierintkezőkése-
ben.”

„Ezekből következtetni lehet a román
nép belső erejére és befolyására más né-
pekre. A kultúregylet magyarizáló vergő-
dési erőtlenség ezen erővel és befolyással
szemben; épen olyanok, mint a cigány
igyekezete, a ki egy szalmaszállhoz kapas-
zkodva igyekezett a hatalmas folyó árjából
kimenekülni.

A Gazeta írója jobbra igazat beszél.
A mindennapi érintkezésnél a románok be-
folyása nagy.

De hát, ha elismeri, hogy a magyar
elem az általa említett vidékeken a román-
ok szájában van, s előbb-utóbb, mint a
cigány a folyóba bele ful, martaléka lesz
a román hatásnak — miért jajgat a nap-
nak minden órájában, hogy a kultur-egylet
s a magyarok ott a románokat kiforgatja
nemzetiségükből — és miért, hogy el nem
ismeri a magyarok védekezési jogát azon
megsemmisítő hatással szemben.

A magyar jól tudta és jól ismeri a
hatást — látta pusztító nyomait, miért ál-
lit iskolát s létesít kultúregyleteket. Legyen
a Gazeta igazságos és ismerje el, hogy a
magyar jól cselekedett, midőn saját érde-
kében így cselekedett.

A nemzeti komité N-Szeben-
ből, mert efféle nyíltan, vagy titokban min-
dig volt, a mely parancsokat osztott, kiad-
ta most utolag a parancsot, hogy minden
vidék válassza meg N-Szeben számára kö-

baillus egy élő szervezet. Ha kísérletezés
közben véletlen az orvos megsejti magát,
csak egy kis karcolást ejtsen bőrén, ment-
hetetlenül megbetegszik, ha ama karcolás
a lépénés állat véréből, vagy a bacillusok-
kat tartalmazó húslevesből a legkisebb men-
nyiség is bejutott. A karcolás maga lépfé-
nét nem okoz; hogy az létrejőjön, szüksé-
ges, hogy abba a karcolásba a lépfene kör-
nemző bacillus bejusson. Másrészt, ha lépfé-
nét vért kenünk az ére bőrére, az bajt nem
okoz, szükséges, hogy előbb legalább a bőr
sértsen legyen. A buzaszem nem csirázik, ha
a száraz földön szétiszórjuk; szükséges, hogy
előbb a földet szántunk. Másrészt, hiába
szántjuk, ha beléje magot nem vetünk. Ama
karcolás megfelel a szántásnak, a bacillus
a buzaszemnek.

Ugyan ily viszony kétségtelenül be van
már bizonyítva más betegségek bacillusára
nézve is. Ha egy gümöbe, mely oly bor-
zasztó pusztítást visz véghez az állatok és
emberek közt, bemártunk egy tűt és e tűre
ragadt, gümöbacillust tartalmazó anyagot,
most egy nyulnak pl. szemébe szurjuk, ne-
hány hét múltán az állat telve lesz gümök-
kel és a beszurt néhány gümöbacillusból
most már milliókra szaporodtak azok száma.

Ezek és hasonló tapasztalatok azok,
melyek előtt az orvos meghajlik és nem a
divatnak hódol, midőn a fertőző betegsége-
ket élő szervezetek által feltételezettnek
tekinti. Igaz, nincs még minden betegsé-
nek bacillus felfedezve, kevés idő mult el-
azóta, mióta e vizsgálati módok rendelkez-
zésünkre állanak. De nem jogosult e ama
következtetés, hogy mindama betegségek-
nél,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCÁJA.

1887. márczius 12.

Gondolsz reám.

Gondolsz te még reám, ki megvetettél,
Gondolsz rám — tudom — zokogva még:
Mikor megérted azt a néma vádat,
A mely szememben oltatlan ég.
Eszedbe jutnak majd az édes álmok,
Eszedbe jut az elveszett remény —
Mikor magadra léssz az alkonyórán
S sáved remegve visszavágy felém.
Oh mert a szépség hervatag virágát
Létféle mind a sárga, hűvös ősz —
S megölt szívedbe vigaszt nem találja
Zokogni fogsz a multak romja közt.
Zokogni fogsz te elhagyatva árván —
És visszasirod ifjúságodat —
Tépet villágod fénytelen egére
Felhátról az a fájó gondolat.
S ha megtörtötten így elömbre állasz
S szemembe mélyed elborult szemed:
Ott megtalálod azt a szízi képet,
A mely neked örökre elveszett.

Ivánfi Jenő.

A betegségek okáról.

Dr. Purjesz Zsigmond.

(Vége.)

Ha e lények nagy dimenziójuk lettek
volna, e szorgos keresés középette reájuk
kellott volna bukkanni, de hosszú időn át, a
legnagyobb igyekezetnek sem sikerült azokat
felfedezni, miből azt kellett következté-
teni, hogy azok felette aprók, oly aprók,
hogy nem csak szabad szemmel fel nem

Kolozsvárt 1887.

veteit, a kik aztán összegyülekezvén — majd határozni fognak a román nép politikai sorsa felett.

Szóval a román külön országgyűlés N.-Szebenbe összehívatták. Ennek az országgyűlésnek a napját majd később állapítják meg. A felhívás fontosnak tartja a momentumot, mert most öt évre történik a választás.

(—)

A Petőfi emlék ügye.

— Balázs Imre titkári jelentése. —

Midőn az utóbbi 4 év eseményeit felülről tiszteltetjes jelentésemet a Petőfi emlék egyület ügyei felől az alkalommal megtenni szerencsém van, bátor vagyok az igen tisztelt közgyűlés kegyes engedelmeivel, tekintettel ama két körülményre, hogy egyesületünknek sok olyan új tagja van, kik a megelőző eseményekkel, az együletünk kebelében történetekkel ismeretesebbek lehetnek, s másfelől arra, hogy közgyűlés már 4 év óta nem tartatván, még azok emlékeiben is, kik ügyeinkkel azelőtt foglalkoztak, a történet dolgok könnyen elmosódhatnak, az egyület jegyzőkönyvei alapján némely dolgokat ismételve elmondani.

Köztudomású az, hogy a héjjasfalvi mükedvelő társulat kezdeményezésére, folytan egyesületünk 1869 január 20-án Erzsébetvárosban Felső-Fehérmegye akkori székhelyében a héjjasfalvi mükedvelő társulat tagjain mint alapító tagokon kívül mindazok, kik az egyesület által kitűzött céljára legalább 1 frt adományt tettek avagy tesznek.

Az egyesület célja is ezen alakuló gyűlésen iratott körül, az ugyanakkor választott albizottságnak adott utasítás következtében pontjaiban:

„A féléghégházi téren, ismeretlen helyen elcsúszott nagy költségeknek Petőfi Sándor emléket állítani. E célból a már begyűjtött adakozások utján 4000 ft-ra emelni; tervrajzot és költségvetést készíteni; s azt a közgyűlésnek jóváhagyás végett bemutatni.”

Az együleti munkásság tehát két irányban indult meg, de meg kell vallanunk, hogy lassan haladt előre. Az az albizottság, melynek feladata lett volna e célért egy év alatt elérni, az alakuló gyűlést kivéve, egyetlen ülést sem tartott, s a később kiküldött bizottság működése is jóformán a megelévő összeg számbavétele és kamatoztatására szorítkozott. Az egyület vagyonát gróf Haller Ferencztől, ki azt gyűjtötte, 1870-ben vétették át, s az azon évben március 6-án tartott albizottsági ülésben jelentették be a kiküldött bizottság által, mely szerint begyűjtött 1132 frt 62 kr, és a héjjasfalvi mükedvelő-társulattól átjött 110 frt.

Ezen összegek elhelyeztettek Imreh György héjjasfalvi birtokos és Bacon József segesvári ügyvéd, mint megbízottak által, a segesvári ipár együleti takarékpénztárba a 777. sz. takarékpénztári könyvecske mellett 1870. április 12-én, illetve 1870. április 16-án. A könyvecske Imreh György felügyelete alá helyeztetett, majd az ő bekövetkezett halálával az 1877. január 28-án tartott közgyűlésen Bacon Józsefnek adatott át, ki azt a múlt évben bekövetkezett haláláig hiven megőrizte, s jelenleg fánál dr. Bacon Józsefnél van, honnan az ezen közgyűlésben választandó pénztárnok fogja átvenni.

1870-től 1877-ig az alapgyűlés szaporítása tekintetében csaknem semmi sem történt. Ekkor nyomtatott az egyület 1000 drb.

melyek hasonló viszonyok közt terjednek, mint a melyek okaként az előszervezetek már ugyazólván kézzelfoghatóak vannak kimutatva, tehát a tömeges megbetegedés alakjában fellépők, az elburzsolhatók, a ragályosak mindannyiánál hasonló okok szerepelnek?

Azonban szinte láttam a t. hallgatóság ajkán ama kérdés lebogni, hát vajjon származik-e az emberiségre néve ez újabb ismeretekből valami haszon. Utalhatnék arra, hogy a tudomány mindenekelőtt nemcsak azt van hivatva keresni, a mi hasznos, hanem azt, a mi igaz, kifejezésre adhatók a meggyőződésesnek, hogy nincs oly vívmánya a tudománynak, mely egyszerűsággal az emberiségnek hasznára nem volna, utalhatnék az emberek ama millióira, kik e vívmányoknak köszönhetik már is életüket, egészségüket, de elég azt kiemelnem, hogy mindenkor annál jobban védekezhetünk ellenségeinkkel szemben, minél jobban ismerjük azokat, sőt tervszerű védekezésről csakis úgy lehet szó, ha azokat ismerjük.

Clifden Hall.

Angolból: Amica.

V.

(Folytatás.)

(10)

— Tetteimmel a kegyed állításának az ellenkezőjét bizonyítottam be, mondá szomorúan. Stuart kisasszony, én mindent elmondok magamról. Mindig kértem az eget, hogy adjon nekem egy igaz barát.

tagsági jegyet, s azokat Magyarország városainak és olvaó egy-leteinek szétküldötté azon kérés mellett, hogy azok egyegy forintjával értékesítenek. E műveletnek sem lett kedvező eredménye. Az 1000 drb. jegyből csakis 231 drb. kelt el 232 frt 90 kr-ral, 569 drb. odamaradt s ismételt felhívás után sem küldetett vissza; 200 drb. pedig elárulástalan visszaküldetett. S mivel e művellet költségei 30 frt 79 kr-ba kerültek; tiszta jövedelem e címen 202 frt 11 kr. volt, mely összeg az 1882. évi közgyűlésen beszámoltatván, pénztára adatott és takarékpénztárba helyeztetett.

Az 1882-ben bemutatott számadás után fennmaradt 200 drb. jegyből a mai napig eladottak az előkészít utján 82 drb. melyet befolyt 93 frt, s ez összeg időközönként 7 kr kivételével át is küldetett a pénztárnokhoz, ki azt takarékpénztárba helyezte.

Egyesületünk javára még a 70-es években rendezettek volt imittamott mükedvelői előadások, s tetteik nagyobb adományok, a melyek tényleg nem folyván be pénztárunkba, ezen ugyanevezett künnlévő követelések az 1877. január havá 28-án tartott közgyűlésen tárgyalattak.

Az innen kiküldött bizottság a követeléseket megvizsgálván, azoknak egyrészt töröltetni, másik részét pedig behajtandóknak, s pénztárba helyezendőknek véleményezte, mely vélemény a közgyűlés által elfogadtatván határozattá vált.

Ezen követelések a következők:

1. Kolozsvár város által 1867-ben megszavazott, de be nem küldött 100 frt.
2. Egy Erzsébetvárosban 1870-ben rendezett bál jövedelmét Tompos G. és Hoffmann József uraknál 67 frt 50 kr.
3. A felső-fehérmegyei honvéd-egylet által 1867. október végén Erzsébetvárosban Csiky József elnöke alatt tartott ülésben adományozott 100 frt. 1861-től járó szelvényeivel együtt.
4. Volt pénztárnok néhai Imreh Györgynek bekövetkezett halála miatt ke-én maradt összeg 55 frt.

Ezen összegek bekérése tárgyában egy bizottság küldetett volt ki, még ugyanezen ülésből, kikhez a szükséges okmányok az elnökség által másolatban megküldettek volt még ugyanezen február havában. Azonban a közbejött székely-pusok alkalmával ez okmányok az egyik bizottság tagnál tartott iromány-mozgás alkalmával eltévedt, a bizottság megbízatásának eleget nem tehetett s így az elnökség kísérlette meg a követelések beszerzését, a mi a következő eredményre vezetett.

1. A Kolozsvár városnál lévő 100 frt tárgyában felkérte Bartha Miklós tagtársunkat, hogy a városi tanácsnál eszkölje ki ez összegnek pénztárunkba leendő beküldését, avagy az összegnek járunkra leendő kamatoztatását. Kérésünkre válasz nem érkezvén, — e tétel ma is függőben van.

2. Az Erzsébetvárosi báljövdelem tekintetében irunk Tompos Gergelyhez 1884. január 28-án s kértük a 67 frt 50 kr. miben és hollette iránii felvilágosítását. Az ugyanazon év febr. 8-án tett válaszában azt a felvilágosítást nyertük: hogy azon bál jövedelme nem 67 frt 50 kr, hanem 77 frt volt s hogy azon összegből 52 frt 6 a bál után 24 órával átadott volt mltsgr. Elekes Pál urnak. A 25 frt pedig Hoffman József urnál van tudomásra szerint.

Az 52 frtöt Elekes Pál ur hozzá intézett felkérésünk folytán készséggel meg is küldötte s az már március hóban el is helyeztetett a segesvári takarékpénztárba.

A 25 frtra név szerint megkerestük Hoffman József urat, kitől azonban választ nem nyertünk.

3. A felső-fehérmegyei honvéd egyület által adományozott 100 frtos urbéi papiros

nét; talán meghallgatott, s kegyedet küldte hozzá.

— Én is azt hiszem, válaszolám. Ekkor közelebb buzódott hozzám, az egyik kezemet megfogta, mintha erőt és vigasztalást keresne.

— Férjem, kezdé, az a egyedüli férfi a ki ferjem kellett volna, hogy maradjon, gyakran szokta volt mondani, hogy én mindig gyermek maradok.

Én nem tartozom azon erélyes, nyugodt, önbizalommal bíró asszonyokhoz, akiket mindenki tisztel. Egész életemben szerettem és kegyeztettem; egész eddig mindig volt kire támaszkodnom.

Nem beszélek első házasságomról, csak annyit mondok, hogy férjem a legjobb, gyöngydebb, türelmesebb, nemesebb és becsületesebb ember volt a világon. Gondolni sem merek életemre a milyen az akkor volt; a menyországot sem képezem fényesebbnek. Midőn a két kis gyermek született azt hittem, hogy nincs az ég alatt boldogabb házát, mint a másik.

— A férjem haláláról nem tudok beszélni, mély bánatomnak nincsenek szavai. Egyedül hagytott kislánykém, s a világ egy kietlen pusztaság azóta. Sokszor kívántam azóta, hogy bár férjem ne bízt volna be nem annyira; mert akkor a kis fiam most is velem volna; de férjem végrendeletében pénzt, házat, földbirtokát, a szép Clifdeni uradalmat, és még mindenét amivel bírt, nekem hagyta, abban bízva, hogy én mindent megtartok a gyermekek számára.

— Stuart kisasszony, férjem halála után nem tudtam én a helyzetemet jól felfogni. Soha semmi féle gond, baj nem nyomta vállaimat, ő igazított mindent, és én annyira megszoktam reá támaszkodni, hogy halála után olyan voltam mint egy

ügyében nem juthattunk eredményre, mert Csiky József, mint az adományozó egyület elnöke, azt a választ adta, hogy ama 100 frtos papirosat még az ülés színen egy-letünknek leendő átszolgáltatást végett átadta volt Kőnczei Károly urnak, a ki e tárgyban hozzá intézett megkeresésünkre szintén nem válaszolt.

További lépéseket e tekintetben fenni, nem volt módunkban, mert e kérdés a körül fordul meg, hogy vajlon volt-e joga Csiky urnak az adományt Kőnczeinek átadni vagy nem? ezt pedig s általában a fel-lősség megállapítását azon honvédegyeleti jegyzőkönyve tudná megállapítani, de a melynek birtokába jutnunk nem sikerült.

4. Végül az Imreh Györgynél maradt 55 frt iránt is intéztünk felhívást annak összegyűléshez, de választ innen sem dyer-hettünk.

Künnlévő követeléseink tehát még ez idő szerint:

1. Kolozsvár városánál 100 frt.
2. Hoffmann Józsefnél 25 frt.
3. Honvédegyelet, K. vagy Csikynél 100 frt.
4. Imreh Györgynél 55 frt.

Ezen összegek közül azonban, mivel a kezünkben levő okmányaink per esetén véleményünk szerint nem volnának elégségesek, az 1 pont alatti kivételével törlendőknak volnának.

(Vége köv.)

Maros-Tordamegyéből.

A „Kolozsvár” 54 ik számában „Miseriák” címze alatt március 1-én megjelent cikkben, némely távol érdeklődők szívrokévévén a marostordamegyei állapotokat azt mondják: hogy a már nyilvánosságra került jelekkel látható e megye tlvatósági és társadalmi közéletének egészségtelen volta.

Felvetik ezen kérdéseket: Mi lesz a megye terméből, ha azokban a törvény tisztelete kigunyoltatik, sértésekkel, — erőszakoskodásokkal tétetik csúff?

Mi lesz a megye terméből, ha a közpénzek kezelése feletti vitatkozás évek mul-tán kerül napirendre, bizottságok kiküldése és vizsgálókat megejtése válik szükségessé?

„Igérjük, hogy a midőn egyelőre csak a kérdések elvi oldalát kívánták megvilágítani, az ügy további folytatást kiváló figyelemmel fogják kísérni s különösen az elrendelt vizsgálat eredményéhez képest, annak személyi ágát is az igazsághoz hiven fogják szellettetni.”

Mindenekelőtt — és távol azon gondolatától, hogy érdeklődők felszólalását személyekre vonatkozó bármily szempontból gyanussá tenni óhajjanak — szabad legyen megjegyeznem azt: hogy midőn megyei és és társadalmi közéletünk miserialnak előidőző okait — elvi kérdésben is — már előre abban állapították meg, miként a törvényhatósági elvt rendszeres folyásának egy eltörpülő minoritás erőszakoskodásai vetnek gátot — már jelleve van az is: hogy a szemben álló felek közül, csak a majoritásnak lehet igaza. Nem akarok ezzel bizalmatlanságot kifejteni érdeklődők e tárgyra vonatkozó előzetes nyilatkozatait iránt; de mert számtalan esetek tanuszkodnak afelől, hogy sok esetben épen a minoritásnak van igaza; ovatoasságot ajánlok olynemű tudósításokat és ferdtés-kép tartalmú közleményeket elbírálás alapjául venni, melynek a „Kolozsvár” tudósítójának megbízhatatlan tollából folynak és nem tartják bűnnek saját olvasó közönségét tévútra vezetni; nem lévén azok egyikei se, hivük megyei és társadalmi közéletünk eseményeinek.

elhagyott tehetetlen gyermek; minden rossz-látászt menni, és én semmihez sem érttem.

— Alton ur, ki a férjem ügyvédje volt, azokban a napokban nagyon jó volt hozzám. Lassanként minden ügyemnek az elintézését magára vállalta; és én hálával fogadtam, hogy egy jó barátot és tanácsadót nyertem. Ő kezébe vette a dolgot, pénzemet befektette, biztosan elhelyezte, és sok olyasmit tett, amit én nem érttem. Csak annyit tudok, hogy ügyes kezelése által jövedelmemet tetemesen szaporította.

— Ah milyen ügyesen szötte terveit! és mily gyenge voltam, hogy bele estem abba kelepözésbe, melyet egy értelmes gyermek is kikerülhetett volna! És ő, de ne felejtse kisasszony, hogy Alton ur s a-ját mestersege és furfangja által, minden nap szükségesebbé tette magát előttem. És a gyermekeimet rendkívül látszott szeretni; órákig játszott velük, a kis Lionel nem győzte dicsérni, és azt mondta, hogy helyes nevelés mellett egyike lesz az ország legjelesebb férfainak; ugyanekeket oly sokféle utasításokat adott, annyi mindennek az elkerülésére figyelmeztetett, s oly terhesnek festette a reám háruló felelősséget, hogy tapasztalatlanúságomat s gyengeségemet ösmerve megijedtem a reám váró kötelességektől, s vágytam arra, hogy bár a gyermekeim nevelését, a magaménál bölcsőbb kezekre bízhatnám.

— Hígyje el kisasszony, hogy amár Alton ur nagyon sok erélyt fejtett ki birtokaim kezelésében, ez nem sokat nyomott előttem, de a szívem hurjain tudott játszani. Házasságra lépve vele azt hittem, hogy a legokosabbat teszem a mit gyermekeim érdekében tehetek, egy önfeláldozó hű barátot, bölcs tanácsadót, türelmes és értelmes tanító adva nekik.

— Miután célját elérte nem sokat tördött a látszat fenntartásáért. Én, a ki soha sem hallottam egy durva vagy haragos szót, most szidásokat s átkozódásokat kellett hogy halljak. Elfogódik a szívem ha mindezekre gondolok.

— De ez még aránylag csekélység volt; valódi vértanuságom akkor kezdődik, midőn a gyermeket büntetni kezdte,

Reméllem, concedálják érdeklődők nékem azon felfogásomat is, hogy azon végszélyes complicatiók tárgyi és személyi ágának igazságosan lehető elbírálása azt is igényli, miként megkeressük azon állandó fekete pontot, a honnan nemcsak Maros-torda, sőt Magyarország minden egyes megyében, kisebb nagyobb mérvben hasonló közállapotok állanak fenn; mert qui est causa causae, est etiam causa causae. Ezen fekete pontot pedig abban találjuk, miszerint a kormányhatalom kormányozni vágyó, egyes férfai, az ország törvényhozó testületben, a nemzeti közakarat ellenére, minden eszközök felhasználásával megteremtén maguknak a többséget, megszavaztatnak minden olyan intézmény életbe-léptetését és karos eredményeket szülő törvényeket, melyek hatalmi erőt és jogot adnak ugyan a kormányhatalomnak és az alárendelt hivatalos közegeknek — különösen meggyékelt illetve a főispánoknak — melyeknek széles körben kiterjedt alkalmazása, alkotmányos firma alatt a legabsolutistább módon teljesen megbénítja a megyei önkormányzatot is, és szűkíti a miserialtát.

Ezen körülményből folynak aztán a megyei és társadalmi közéletre kiható veszedelmes és káros szolgai engedelmségek, magán érdekű cselekedet, hivatalos hatalommal visszaéléseket, erőszakoskodásokat sat. involváló, nemcsak a közügy, hanem egye-kek és általában a megyei életből az országos állapotokra is súlyosodó mindazon komplikált veszélyes situatiók, melyek a rothadást előbb a társadalmi, később a megyei életben, s végre az ország testén javíthatlan állapotba juttatják.

Iue a marostordamegyei állapotoknak diagnózisa!

Mindezek után szabad legyen nekem is a nélkül, hogy ezuttal részletes tárgyalásba bocsátkoznám jeleni megyei állapotainknak néhány kérdést felvetni:

Vajlon valaki azelőtt 5—6 évvel hivataláról lemondott és a tlvatósági bizottság elismerést szavazó nyilatkozatával felmentett tisztviselő, plané állítólagos hibájáért a jeleni tlvatósági bizottság által kereset alá vonható-e?

Vajlon illetékes hatóság-e a fenförgő esetben a tlvatósági bizottság az illető volt tisztviselővel szemben?

Vajlon a jelenlegi alispán kötelességet teljesített, vagy mulasztott-e? vagy személyesen ellenzéstől huzkolta-e 5—6 év multán a kérdéssel ügyet ezen incompetentis forum elé, a hol biztos többségre számíthatott a részére kedvező határozat hozatalában?

Vajlon midőn a volt és jelenlegi alispánok, volt és jelenlegi pénztárnokok, akkori főjegyzők, ellenőr és tisztí ügyész aláírásaikkal volt alispán kezénél lévő ellátott elismervény szerint ugy az átadás, mint az átvétel hiánytalansága bizonyítva van, fenn állhat-e a jeleni alispánnak vádjá.

Vajlon, ha színte beigazolt tény volna is, 5—6 évig titokban tartása nem tenné-e bűntársra a jeleni alispánt és nem ellene volna-e alkalmazandó a fegyelmi kereset, mint tényleg hivatalban álló személy ellen?

Felvehető volt-e ezen személyi ügy tlvatósági gyűlés tárgyaitak sorozatába? Ennyit ezuttal az igazság érdekében megjegyezni kívántam.

Vaja 1887 márc. 9-én.

Balla László.

A hétről.

Budapest, márc. 11.

Ha igaz, hogy asszonyoknak legjobb szépítő szere a boldog, csöndes házasság, egy csöppet sem csodálkozom Pest ifjasszonyának az idővel nem hanyatló, de növekedő szépségén. Ő a Dunán innen, tisztos vén ura pedig túl a Dunán, évek óta példászerű házasságot folytat.

— Én nem szerettem őt. Egy házasságra sem térek el az igazságtól, ha azt álítottam, hogy egyedül csak a gyermekeim érdekéért mentem hozzá. Senkim sem volt akitől tanácsot kérjek; egyetlen egy rokonom sem élt. Így, jónak látszott minden, s egy szerencsétlen órában a felesége lettem.

— Nehány hónapig minden jól ment; Alton ur mind az látszott lenni, aminek képzeltem. Gyermekeimnek bszentelte magát, de észre vettem, hogy társalgását gyakran fordította az élet bizonytalanságaira. Javításokat tett a birtokon, s mindent „Lionel-ért” tett de azért mindig az eshetőségekről beszélt. Nem emlékszem márra, hogy, hogy barátokatott meg ez eszmével, vagy hogy öntötte először szavakba, de végre reá beszélt, hogy csináljak végrendeletet; s a gyermekek halála esetében hagyjak reá mindent; igaz ugyan, mondá, hogy ez az eshetőség nem igen fordulhat elő; de az elővigyázat szükséges, és ez által benne helyezett bizalmam befogom bizonyítani.

— Gyűlölöm magamat vakságomért és ostoba hiszékenységemért, folytatta a szégyen asszony szokatlan erélyel. A végrendeletet aláírtam, s néhány hónapig ismét minden jól ment, ekkor jött egy árny, mely későbbben felleggő tömörült. Alton ur szíge-ri és durva kezdett a gyermekekhez lenni, magaviseletét azzal indokolta, hogy nagyon el vannak rovta a kényeztetés által; és mindenkinek panaszolta, hogy mennyi baja van velük.

— De ez még aránylag csekélység volt; valódi vértanuságom akkor kezdődik, midőn a gyermeket büntetni kezdte,

tatnak s legalább Pest ifjasszony részére bármikor kényes tannáságlevelet írni, hogy nem lakozik kehebb a feltélenkedés ördöge.

Közös házastárs, de — külön lakosztály, a hon-papnáz egy szakácsnőnek adatik ki, de törj és felel — mint modern házastársakhoz illik — külön költői ebédjüket, vacsorájukat, s a komóziót meg az sem heziti meg, hogy esakban kelljen kifejezést adni gyomri megelégedettségének.

Pest ifjasszonyt még az sem bírja feltételezni, hogy a legmagasabb látogatók mindig férje me-lakosztályát tisztelik meg, nála pihenve ki a „kirándulási táradalmait. Mint egy gyöngéd és szerető asszony, illik, örül tisztességben megoszult házastársra örömdíktüntetésének, melyből rá is verődik egy halovány fényárny.

Hónapok hosszu során át áll magában, elhagy-tan vén Buda s összes évezete, hogy nézi ráncos arc-át, kopasz fejét a Dana tükreben, ha ugyan egy embernek nagy évezete teltetik a tükörbe nézésben. Látnád csak, hogy megfigyöl egyszerre a vén eme-ka mint bedübörög kapuján az első kocsi, megrakva denféle drága holmival, legfőképen pedig evő, ivó ke-letekkel, hogy valahogyan zavarba ne jöjjon az es-gényedet, de különben vendégszerető házigazda.

Vajni ritkán esik a legmagasabb látogatás szerencséje, ilyenkor aztán mintha csak egy láthatatlan kéz letölí homlokáról a rendőket, fiatalos mozgékonyasága, eleve-gye visszatér, s a tegnap még néma, rideg tolmácska otthonos a záj, mintha csak meg se saakadt volna száz esztendő óta...

Bármennyire nehezen essék leírunk, de a val-ság az, hogy nálunk még mindig esemény, ha „vár itthon.” S míg a bécseieknek ez nem esemény, nem egy megszokott kóci, minekünk egy — meg-kotr szokatlanság. A legfőbb, a mi hiányzik világo-siasságnak alkotó eleméből: az udvar hiánya. Itt az tozódása oly rövid, hogy kirándulásnál többe-negytő évegben se láthatjuk. Ha többnek látjuk, álba-magunkat, sok, sok-víz letoly meg addig a Duná-ki sokszor nézheti magát tükreben a vén Buda, meg-magyar királyt és családját egy és annyi ideig ha-falaink közt, a hogy és a meddig kívánnók és kin-hatnók azt. Majd ha talán testté válik az a hatal-terv, mely meg, szenális Zsidulok papirosán heve, lesz többé esemény, ha „jön az udvar”, „itthon az a vár”, s az lesz szokatlan, ha „nem jön”, vagy „itthon”. De hát erre kell jó tíz esztendő. S istene-m, minden nem marasztalja addig papirosan azt a rályhoz méltó királyi tervet.

A béke érdekében nagy hirtelenséggel meg-mozt 52 és fél millió eddig talán ismétlő-egye-n-változott s ha az a tudat, hogy puskával jól el-vas-láva, megnyugtát s egyéb nem aggaszt, valóban a volna okunk aggódalomra. Pénzünk nincs, de „pos-ta-van; volna inkább „pénzünk” és ne lenne „posztá-különösen ha ezt a „posztót” — puskának hívják.

Szeretném tudni, mit csinálnak azzal a re-gesok puskával, ha nem lesz háború? (Mert ha lesz, jöjünk zavarba a felhasználást illetőleg.) Végre is a kislí, hogy mennél erősebben biztosítják a békét, a biztosabb a háború. A „Páris” című újság, mely-őnben már azért sem lehet komolyan venni, mert magyar nevet kifogástalanul nyomatott ki, ő fel-megnyilatkoztatja régi híj szolgálja Andrassy Gyula-előtt, s azzal vizseltalja a szorongó emberiséget, ha a háború szinte lehetetlen. (A király mondta: „a-azonban” Európában valami titokzatos dolog, ki-hogy mi, csak három négy hét múlva lesz me-tudható.

Nó lám, a derék francziának milyen nagy-szavagvátott volna a jövendőléte, ha valahogyan tolt-csinál s a hét helyett napot ír. Mert a titokzat-log elkészült már a bolgár lázadás képeben, sőt a-gár tiszt már a poklok nélyesége fenekére menese-amért elég becsesnek ítélték a csöpp Bulgáriát, hogy — eladják.

De hát ki tudja, még nem most következ-e a titokzatos valami? ... S ki tudja, vajjon a jö-tesült „Páris,” hiven a franczia hagyományhoz, a-tokzatos valami” alatt nem azt a házasságkötés-t, a mely az idő szerint Magyarország összes eme-dia és szabó műhelyeiben folyik — összehozni a-tenger sok bakkancsot, puská-szóját, mondurt, mi-a a vítez népfölökre lesnek kénytelenek ellopni-haza védelmében?

Ha másoknak nem is, az iparosoknak meg csak lesz hasznuk a háborusdi hangulatból, ha

midőn az én bátor de gyöngéd szívű ma-t megverte, — ki minden ütést csak érzékenyen vért, — de szégyennek kintett. Egyszer ferjem a fiam előli bol-nak nevezett, s a gyermek úgy támadt mint egy kis orosz lány. És ekkor ugy-verte: hogy a gyermek elnyult a földön, pedig majd meg örültem; hallottam a hangját midőn kért hogy menjek segítsé-re; hallottam a sürtien hulló ütéseket, telen kis testére, fejére s karjaira; hall-tam mindent, de nem tudtam rajta segí-se-m megmenteni, pedig próbáltam.

Midőn fenyegette a gyermeket karja-ba szoktam venni s magamhoz szorítam. — De fájdalom olyan gyenge volt mint egy nád szál a szél ellenében! — É-nem szőlőttem semmit, akkor nem volt-kegyetlen hozzájuk; végre az ilyen es-ben a szobámba menekültem, s bezár-tam. — Csak az ég tudja hogy mennyi-szenvedtem.

— Stuart kisasszony, engedje elda-danom hogy a kis Lionel milyen volt, szög-hajú fiú, kedves szelid gyermeke-szal, bátor mint az orosz lány, őszine-igaz; soha sem hazudott, még azért meg-hogy ez által a legkegyetlenebb büntet-től felmentse magát; kedves bánaos es-gesű dallamos hangja volt.

Szép kis fiam, kiáltá szenvedély-kedves drága gyermekem, ki évekig fá-ltél szívemen, s még a sírodat sem tud-felkeresni.

(Folyt. köv.)

Ram a szabókát, hogy a mit kapnak a révén az általános, élveztek a vámon czivil kuncsajfajkól. Most egy természet ledobta magáról nehéz bundáját, úgy néz, hogy mi is kövessék példáját, mint más eszadokban. Am a zavar általános az emberiség ama része közt, mely szezonként szokta változtatni az utat toltette-jét, ha nem sárba dobja a pénzt, midőn kassza toltetett rend s mire kész, uniformisba bujtak. Nincs okom, kárt okozni a szabókak sőt nem a nemem megpróbálni, mióta ők is újságot adnak ki, a kötelességnek tartom, minél szélesebb körben megjelteni a böcs előrelátást.

Az asszonyokat persze ilyes skrupulusok nem hatják, legfennebb a háborus hangulat átmen a divatnak s a itó háború után az eddigi divatnak. Azokat a kihalatlan széles karimájú kalapokat, melyek annyi nép szempárt takartak el a térfi világ előtt, csakó forrája kalapok váltják fel, (puska, kard és pisztolydíszekkel), s általában az egész toltette akként lesz kifűzve, hogy végső szükség esetén a honleányok is minden nehézség nélkül válhassanak harcolhassanak a lábat.

Minapság, mikor nők a vívásban produkálják magukat, nem is lenne olyan különös, ha asszonyokból is várnánk egy népfelkelő armádiát Fejervári báró. A színházban ép e héten volt alkalomunk respektálni a hósi vívók kézügyességét hirtelen forgását, a felvonás közben az „Udvari bolond”-nak. De már ennek fele a udvari bolondság. Ha a nők csakugyan kedvet tettek a vívásra, nem lesz elég életbiztosító intézet Magyarországon. Minden elfeledett négyes, áttatán „fixiro”, kisergetés, talokodás, s több más férfi erények: egy párosiaskodás — ennek nem lesz más vége, mint hogy végre is a férfiak oltva, oldatnak magukat, s az esetleges sértésért akként vesznek elégtételt, hogy a sértőt — feleségül veszik.

Benedek Elek.

Apró dolgok.

IV.

Kolozsvár, 1887. márc. 12.

A kajántói országos múzeum orvos-természettudományi szakosztálya tegnap délután 3 órákor a természettudományi intézet helyiségében természettudományi szakülést tartott.

Első felolvasó dr. Szalmasszl Theobald volt, ki a moosári szünnyő hát-felületi harmad pikkelén található nyilvános apró szíval tizenkilencedik tagocsájának szerkesztéséről tartott tanulságos felolvasást. A közönség nagy figyelemmel hallgatta az értekezést, melynek folyamán minden kétséget kizárólag kiderült, hogy a nyilvános apró szíval tizenkilencedik tagocsájának után csakugyan nincs huszadik, mint azt a kardosfalvi egyetem nagybírói zoológusa a múlt hónapban tartott ülésén három órai vitával bebizonyítani akarta. Mit is erőlődött? A tudomány mai állapota nem tűr ily okatlan állításokat, s az emberiség javára és előadására munkáló tudós bővebb van — hála Istennek! — az emberiségnek, melyekkel az ehez hasonló vakmerő állításokat megsemmisítő erővel tudja földre tepeni. Dr. Szalmasszl a meggyőződés lelkesítő erejével bizonyította be állítását, méltán kiérdemelve a közönség upait, melyekben értékezőse folyamán bőveges része volt.

Dr. Onnibusz Wenzel a szamosfalvi egyetem ásványtanára, a sánczalja felső tartier rétegeinek echinid fauna puchafera zoi boi antidiulniális atomikus molekuláinak mértékegységeiről értekezett — mikroskopikus mutatóanyagok kíséretében, melyek a visszaforgott lélegzettelt fűllet hegyes publikumot mélyen megalattottak. Mind ezáltal, mely szörnnyű tévelygésekben vannak, kik azt hitték eddig, hogy az antidiulniális molekulák kettesével zoi-boi rendszer szerint rakódnak le a bódórög, csatahegyi kutyáknak vetett osontokra és kalerabó hulladéka, — holott e molekulák tulajdonképpen puffano pitypoty rendszer szerint rakódnak le a korcs vizslák számára kivett szalonra bódórög és nem a csontokra, — s nem is kalerabó, hanem marok hulladéka, s nem is kettesével, hanem kettes egy negyedesével. Mély hálával vegyük a tanár ur iránt, ki a tudományt ily hatalmas lépéssel előre vitte, s minthet kirántott a tévelygés gyalázatos sötét-ségéből.

Harmadik felolvasó dr. Pukóczy Aeneas volt, ki a pikonyói diamantátá Cl. uf. ha. r. rrr. lopika cantatá idegrendszerének boncz és szövettanáról tartott értekezést. Sajnálattal vagyok kénytelen azonnal kijelenteni, hogy Pukóczy ur theoriái nem arattak tetszést. A közönség zugott, s lépten-nyomon zajos ellentmondásokkal szakította félbe Pukóczy urat, ki neszketek tartotta kezében a peniculusallal felvágott pikonyó Cl. uf. kocsony rostját. Hanem a nyilatkozott ellenszenv csakugyan a maga helyén volt, mert a doctor ur theoriái merőben ellenkeztek azon közösen tudott becses tényvel, mely szerint a pikonyó kocsony rostjaiban található szövetek idegrendszerének octav sejtesekéi 0-0002 millimeter átmérőjűek és korántsem 0-0003 átmérőjűek, mint azt a doctor ur állítani vakmerősködött. Mit gondol a doctor ur? Hiszen ezt a dolgot Dr. Fűtőss és Dr. Romó urak már régen bebizonyították a rostosopinopszia hármas hatványainak segítségével! Avagy elfeledte már azon continentalis vitát, mely az antagonisták teljes levetésével végződött? Ne feleddj — őh! — s szegyeje meg magát a tudománynak ily hünyő negligálásért. De ne többet erről.

A halgatóság szíven ütött fájdalmas sebet csak a Dr. Krumpli Benedéguz értékezőse tudta begyógyítani az igazi tudomány jótékony balzsamával, melyet mi is mohón nyelünk.

Dr. Krumpli a pulmono telegrafi fica ideggyűződései és érzősejtjeiről mondott a tudomány legmagasabb sphaájában fel-

lengző beszédet. Bebizonyította, hogy a pulm ficának érző sejtjei vannak, valamint az embernek és a tuloknak, s valamint a patkányak az ő farkinczájában. Ez érző sejtek nagyon érzékenyek. Ki gondolta volna eddig, hogy a pulm. fica karcos levelei szélfúvások tulajdonképpen érző sejtjeik miatt inganak? S a kemencében duruzsoló hasabta — érző sejtjei miatt izél-olyan furesón?

A közönség viharos tapsokkal rőtta le haláját a tudós tanár ur iránt, ki dr. Onnibusz Wenczelrel körültve — két hatalmas lépéssel vitte elé a művelődést, melynek historiai lapjain arany betűkkel lésezen neve feljegyezve.

Az ülés ezzel eloszlott.

r. l.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 12.

Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek felszólítást küldtünk előfizetési hátralékuk beküldésére, sziveskedjenek e kérésünknek eleget tenni.

Mellékletünkben Szentiványi Kálmán tisztázza a marostordamegyei állapotokat. Kérjük, olvassák el azok is, kiket a hivatalos és félhivatalos közlemények, ítéletükben megzavartak. Szentiványi Kálmán minden állítását hiteles dokumentumokkal tudja igazolni. Mi láttuk adatait és okmányait s legjobb meggyőződésünk szerint irhatjuk, hogy a Szentiványi ügye: az igazság ügye.

Kossuth Lajosnak két sikerült arcképe díszíti a „Népszázlója” legújabb számát. Egyik az 1848-iki, másik legújabb keletű képe a nagy hazafinak, mely utóbbit saját fia Ferencz rajzolta, s igen híven tükrözi vissza a nagy ember nemes arcvonásait.

Dr. Lánzy Gyula, a kolozsvári tud. egyetemnek ujonnan kinevezett tanára tegnap Budapesten kihallgatásán volt a királynál, mely alkalommal kinevezetéseért mondott köszönetet a felségnek.

Teleky Sámuel gróf afrikai utja. Teleki Sámuel gróf, mint a Presse írja, utban van Afrika felé, a hol nagy vadász-utazást szándékozik tenni. A gróf a múlt héten Angliában volt és Liverpoolban szállott hajóra, hogy onnét Zanzibarba menjen, hol mindenekelőtt a hegyes partvidéket kívánja bejárni s aztán beljebb akar menni a Zarganjika tó, a Viktória és Albert Nyanza vaduss vidékeire. A grófnak vadászati felszerelése két-két, nagy robbanó golyókhoz való elefánt fegyverből, gyorsgolyó-fegyverekből, tizenkét kaliberű vadász-fegyverekből és egy kis kocsi rakomány lőszerből áll, minthogy Teleki gróf teljes három évet akar Afrikában vadászattal eltölteni.

A király az eddigi rendelkezés szerint március 20-ig szándékozik Budapesten maradni.

Az esztorgályos-professor. Csaknem hihetetlennek hangzik a marosvásárhelyi közgazg. bizottság f. hó 8-án tartott ülésének határozata. Agyagásit hit az isk. szék megválasztott a közg. bizottság — mint nekünk írják — állásában megerősített. E szarvas hiba helyrehozható lett volna, de úgy látszik, akarat nem volt hozza. Lapunkban is felszólaltunk e választási visszaélés ellen, de sem ez, sem pedig általános megbotránkozás a kir. tanfelügyelőt Deák Lajost hidegvéréből kinem hozta. Hogy ennek mi értelme van, nem tudjuk elképzelni s önkénytelenül nevetünk kell az oly felsőbbbségi tekintély felett, mely így befolyásoltatja magát. A közgazgatás tanügyi referense a tanfelügyelő levén, egyedül ő rajta mult, hogy e választást megsemmisítsék. Ő a felelős az iskoláért, de ha a „pajtáságot” az iskola érdeke elé teszi, akkor elnezők nem lehetünk. A tanfelügyelőt nem a „pajtás”-ság hanem az iskolai törvények örvé tették, mert hisz egyéb hasznok ugy sincs, (különösen olyanoknak, kik hozzá nem értenek) s ha meg ezt sem teljesítik, szánalomra méltó a tanügy. A felelősebbek mit sem változtattak, mert eleve meg volt ezekre a határozat.

Végzetes kimenetelű párba folyt le Budapesten csütörtökön délután Széchenyi Andor gróf, a Konstantinápolyban élő Széchenyi Odón gróf pasa fia és W a h r m a n n Richard, Wahrmann M. országgyűlési képvis. fia állottak szemben egymással. Az első golyóváltás szinte egyszerre történt. Az advancebél Széchenyi gr. vett igénybe egy lépést, de nem talált, míg Wahrmann golyója Széchenyinek baloldali vállpercze alatt a mellkasba turdott, s ott fölöttébb súlyos sebet okozott. A párbajra a két fiatal ember közt való összeveszés adott okot, mely egy nyilvános helyiségben folyt le s mind két fél annyira fájult, hogy tetlegesen bántalmazták egymást. Az eset városszerte nagy szenzációt okozott. Mint legújabbban írják a sebesült gróf állapotában némi javulás mutatkozik. Állapota azonban még mindig a legaggasztóbb.

Székesfehérvárott emlékoszlopot terveznek az 1849-ik évben verébroságlag kivégzett székesfehérvári polgárok emlékére. A vértanuemlék tervrajzának elkészítésével Hayranek Ferencz budapesti mű-

építész fogják megbízni. Az elkészítendő emlékoszlopot még az év aug. 13-án, a vértanuk kivégzésének évfordulóján, szándékoznak leleplezni.

Kinevezés. A nagyszebeni m. k. pénzügyigazgatóság, Hadnagy József V. oszt. adóisztet IV. oszt. adóisztté nevezte ki.

Legújabb egyet. Aradon „a népfelkelők betegsegélyző egylete” czimzmel a mozgósítandó népfelkelők családjaiknak segélyezésére egyetlet alakítanak. Az alapszabályukon most dolgozik az arra kiküldött bizottság s remélik, hogy az új czim sokakat bele fog vinni a pártolásba.

Háromszékügyében a múlt hónapban a közegészségügyi viszonyok hanyatlást tüntettek fel a főorvos jelentése szerint, melyből kiemeljük az alábbi szomorú adatokat: kanyaróban megbetegedett a megye területén összesen 997 egyén, ebből elhalt 20. Szemcsés kórháztalóban beteg lett 279, gyógyult 143, gyógykezelés alatt maradt 143. A betegségek számához a gyógyulás kedvező arányban állt.

Az első székely szövőgyár közgyűlése Seps-Szentgyörgyön a napokban tartott meg a főispán előktele alatt, s a jelentésekből az intézetre nézve a legkedvezőbb adatok merültek fel. A múlt évi forgalom 41,410 ft 24 kr. Vagy 18,272 ft 16 kr., fiztá nyereség 1500 ft 45 kr., tehát majdnem 19 százaléka a 8000 ft részvénnyökének. A gyár 48 munkást foglalkoztatott. Létesített egy győgalapot a munkások számára, s e czimen takarékpénztárban 330 ft 92 krt gyűmölcsözött. Az igazgatóság a mult év eredményeiből a legjobb reményekkel nézhet az intézet jövője elé.

Erdekes bírálmát tárgyalt a napokban a győri kir. törvényszék. Tóth Ferencz vámosi lakos még 1884-ben elvett egy 16 éves szép leányt; de még a mézes betekben elfogták, mert küsült, hogy a Tisza vidékén van még egy felesége. Meztől azt hozta fel a tárgyaláson, hogy az első házasságba boros fővel ugratták bele. A törvényszék, mivel a vizsgálat folyamán kiderült, hogy az első házasság a szülei vagy gyámi beleegyezés nélkül történt — vádlottat felmentette s az első házasságot érvénytelennek mondta ki, de a másodikat kötelezőleg fenntartotta.

Szomorú statisztikák közöl Szege város tanácsa az államkölcsön tartozások és üresen maradt lakásokról. A jelen évre kivetett lakrészek adó 17797 ft 25 kr. míg az üresen maradt lakások száma 1800-at megüti. E szerint nem nagy szerencse Szegeden háztalajdonosnak lenni.

A himlő Aradmegyében rohamosan terjed. A járvány oly annyira elharcodott, hogy e miatt a községi iskolákat sok helyen be kellett zárni.

Elfogott gyilkos. Egy néhány év előtt óriási szenzációt keltett gyilkossági ügyről lebent fel a napokban a fűtöl. Kievben ugyanis most fedezték fel. Szudejkin csendőrfőnök gyilkosságát s már le is tartózták.

VÁROSI HIREK.

Nemzeti kokárdák. A március 15-iki ünnepély rendező bizottságához njabban ismét három darab 48-iki nemzeti kokárda küldetett be. Kettőt Mező-Kövesdről küldött egyik bizottsági tag, egyet pedig Bányai György helybeli községi bíró adott át a bizottságnak.

Márc. 15. A márc. 15-diki állandó bizottság holnap vasárnap 13-án d. u. 4 órakor Deaky Albert elnök lakásán gyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívattak. Ferenczi Zoltán, jegyző.

A március 15-iki ünnepélyre a belépti díjjak a következőleg állapítottak meg a rendező bizottság által: földszint a 10 első sorban egy ülőhely ára 1 ft, a többi sorokban 50 kr, a karzaton az első sorban egy ülőhely ára 1 ft, a második sorban 50 kr. Alólőhelyek, alakok ára tetszés szerinti adakozás.

A március 15-iki ünnepélyre belépti jegyek válthatók Bogdán István, Böckel Károly és Novák Viktor urak üzleteiben.

Bucsa bankett. A városunkból Bécsbe áthelyezett P a v a i V a j n a Béla vezérkari százados, a társas körök előnyöben ismert tagjának tiszteletére csütörtökön délbén Herczeg L o b k o v i c z Rudolf tábornok ebédet, este pedig a tisztikar a tiszt-kaszinóban bankettet rendezett, melyeken a távozó százados meleg, rokonszenves tüntetésekben részesült.

Népfelkelés. Kolozsvár város polgármestere hirtelményileg tette közé a honvédelmi miniszternek a népfelkelési tisztjelöltekre vonatkozó legújabb utasításait. Ezeket lapunkban már egész terjedelműben közöltük. E tárgyal kapcsolatban értesíteni kívánjuk lapunk t. olvasóit, hogy a kinek közülük a népfelkelési intézményre vonatkozólag bár minő felvilágosításra van szüksége, mi azt készséggel megadjuk.

A kolozsvári m. kir. „Ferencz-József” tud. egyet. kör és egyet. daegylet 1887. márc. 24-én mélt. Zeyk József és ngs. dr. Fabiny Rudolf urak előnöksége alatt a városi „Vigadó” termeiben tartandó tánczozal egybekötött zartkörű hangversenyt rendez, melynek elnöke: Oláh Béla, alelnöke: br. Kemény Árpád és br. Bámfly Kázmér, pénztárnoka: Bartha Imre urak lesznek. A hangverseny pontban 7 és fél órakor kezdődik. Előjegyzések az egyetemi körben eszközölendők.

Az ujoncozás nem a legjobb eredménnyel folyik a „Redoubtan” s a legények közül csak kevesen válnak be Mars fiainak. Pl. a tegnap előállított 168 hadkötele közül a közös hadseregbe csak 34, a honvédséghez 3 váltott be. Korosul az ifju nemzedék.

Az iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete f. hó 13-án déltán 3 órakor a városbáz tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart az alapszabályok módosítása tárgyában.

Halálozás. Alólirottak megszomorodott szívvel tudatják, hogy a jó anyós, nagyanya és rokon öv. Üveges Tamásné szül. Kozma Rózália, f. év március hó 10-én éjjeli 12 órakor, életének 81-ik második özevységének 21-ik évében végleggyengülés következtében megszűnt élni. A megboldogulnak hült tetemei f. hó 12-én d. u. fél 5 órakor fognak a róm. kath. egyh. szertartása szerint kül-közép utca 64 sz. házából a közös sírkertbe kikisérteni és az örök nyugalomnak átadatni. Béke és nyugalom poraira!

Rendőri hírek. Molnár József megérdemli, hogy nevét fekete betűkkel írjuk ide. Pék segéd létere koldulása adta magát s mint ilyen kísértetett be a dologházba. Őt követte L. S., ki szintén a koldulás kényelmes foglalkozására magát. Meszes Lina napzasmosnó sok meszalyt talált felírteni a konyt alá valóból, mert a rendőrök a földön fetrengve, állati minőségben találták meg. Most ott józanodik a fogdában s kérdené hajh! de mines kitől, hogy mi történt vele s miként jutott ide.

IRODALOM.

* „Tizenhét év Erdély Történelméből” czim alatt Ürmössy Lajos füzetekben fogja kiadni munkáját, melyet az erdélyi részek 1849. júl. 19-től — 1866. ápr. 17-ig terjedő tizenhét évi időszakról írt. Ürmössy érdemes munkába kezdett. Hazai történelmünk e sötét tizenhét esztendejének sok adata felderítetlen még, s Ürmössy munkája még azon esetben is figyelemre érdemes, ha csupán adatokat hord össze. A mű 9—10 füzetben fog megjelenni a Stein-nyomda kiadásában minden hónapban egy füzettel. Ara egy-egy füzetnek 80 kr. lesz. — A vállalatot bizalommal ajánljuk az erdélyrészi közönség pártfogásába.

MŰVÉSZET.

* Nemzeti színház. A Mikádót, Sullivannak nagy híre kapott bohózatos operáját tegnap mutatta be a kolozsvári színház. Mondanunk is felesleges, hogy a ház szorongásig megtelt néző közönséggel. Bezzeg: adata volna csak egy Shakspeare-i művet, vagy valamely drámai terméket, most arról szólhatnánk, hogy üres ház nézte végig azt. De hát üres bohóságoknak van ma keletjük. Tarka díszletek, japáni öltözékek, khinai legyezők és eltorzított alakok ma halásabb tényezői a színpadi sikernek, mint a nemes költséget megragadó idealismus. — A „Mikádó” pedig bőven el van látva a színpadi hatás ily fajta eszközeivel. A Bezzkői által igen szépen festett japáni díszletek, a japán nemzeti viselet mintájára készült öltözékek, a tarka csoportok, a szokatlan tömegmozgások az ujdonság erejével, hatottak, s a közönség érdeklődésével nézte végig a szokatlan légkörben mozgó alakok testgyakorlati mutatványait. Mert hogy az egész Mikádó — a zenét leszámítva — alig áll egyébből: eltorzított alakok testgyakorlati mutatványainál, azt senki sem vonhatja kétségbe. A szövegíró különben igen ügyesen dolgozta fel a japáni történetet, s a közönségnek elég bő alkalmat nyílt a szöveg tarkaságán, s néhány sikerült ötleten elmulatnia. Nagyobb hatást különben a darab egyáltalán nem gyakorolt a minék oka a legkivált magánszereplők gyengeségeiben keresendő. Legtöbb szerencsével még Megyeri és Láng Etel oldották meg feladataikat. Megyeri a Mikádó szerepében igen jó alakot mutatott be. Több sikerült coup-letjeit zajosan megtapsolták és megismélték. Láng Etelnek néhány enek száma szintén tetszősben részesült. Erdélyi Marietta asszony igen szép jelenség volt, élénken is játszott, énekrészei azonban — feltűnő indispozíciója miatt — nem sikerültek. Serédi S. k. a, szintén csak játékbán nyújtott némi élvezhetőt. Liptai P. Olga k. a. műkedvelőnél szokatlan biztossággal mozog a színpadon, hangja tömör és szép csengésű s megfelelő izléssel tudja felhasználni. Szerepe különben nem nyújtott alkalmat arra, hogy tehetségét jobban értékesíthesse. Konczöl E. asszony Váradi A. és Kulinyi jóigyekezettel működtek. Váradi Miklós azonban az uttal is szerep nem tudásával és izléstelen tulzásaival keltett visszatetszést a közönség műziléssel bíró részénél. Legtöbb elismerés illeti Müller Ottó karnagyot, ki e fárasztó mű betanítását dioséretre méltó buzgalommal és nagy szakértelemmel vé-

gezte, s a vezényles nehéz feladatát kitűnően oldotta meg. Megyeri a rendezés körül szerzett magának sok érdemet. A férfi és női énekkarok — mint rendszeren — ez uttal is főtényezői voltak a sikernek, úgy a zenekar is, mely az értelmes vezetés mellett hílen tolmácsolta a zeneköltő gondolatait. A mi a darab zenei részét illeti, arról csak teljes elismeréssel szólhatunk. A mű szerzője Sullivan Arthur karnagy és zeneigazgató, egyike Anglia jelenleg élő legjelentékenyebb és legnépszerűbb zeneköltőinek. A nálunk még jobbára ismeretlen komoly dalművei és órátorumai között kiválóbb értékűek a „Türelm vagy Bauthornes jegyese”, „Ida hercegnő”, „Jolanta” és a „Pensancei Piratok” czimtek. Ez utóbbi művében kezd Sullivan a komikai irányra áttérni, mely zeneirány a Mikádó dalműben érte el tetőpontját. Ha a Mikádó partitúráját számról-száma elemezzük, rájövünk arra, hogy az író mennyi eredetiséggel élte be magát a komikai generba. Az első felvonásban a nagyobbára unisono tartott férfiak, az abba beszótt női tarczett, a csók kettős, a nagy drámaisággal megírt finale egyként megragadó virtuozitással írják. A második felvonásban, melyben a főszül a cselekmény burlesk részére esik különösen feltűnő a négy hangn madrigálnak érdekes kontrapunkttirozása. A hatás azonban gyöngítve van az által, hogy tenor helyett soprán betét alkalmaztatott. A Mikádó couplettjei a karok refrainjével rendkívül komikus hatásnak. Különös ingere van a Katscha ariettejeinek. Katscha és Koko kettőse különösen poétikus jellegű felvaga becses száma a műnek. Sullivan teljesen uralkodik a hangok és hangszerek felett s műve zenei tekintetben az újabb zeneirodalomnak kétségkívül igen értékes és figyelemre méltó terméke. A közönség itt is miut mindenütt sok élvezhetőt talált benne.

* A kolozsvári színház bérletére vonatkozó pályázati határidő néhány nap múlva lejár. Pályázó, a kiirt feltételek mellett természetesen egy sem akad: eddig, s valószínűleg nem is fog akadni. Ily körülmények között a belügyminiszterium jól fogja tenni, ha Korbuly B. ajánlatát, mely egy a tagoknak, mint a színháznak existenciát biztosít, habozás nélkül elfogadja.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 186-ik szám.
Szentgyörgyi jutalomjátékkaul.
Kolozsvárt, 1887. március 13-án.
A RÓZSASZÍN ÉLEK.
Színmű 3 felv.

KÖZGAZDASÁG.

Országos vásárlunk.

Kolozsvár, márc. 12.

Az ugynevezett Gergely-napi országos vásár melynek napja ma van, tulajdonképpen már szerdán megkezdődött a barom vásárral, mely ez uttal elég kedvező tüneteket mutat. A felhajtás nagy volt, és a kereslet is élénknek mondható. A marha árak általában az eddigi viszonyokhoz képest jelentékenyen emelkedtek.

A barom vásár három napon át tartott az idő alatt eladott összesen 2513 db szarvasmarha; 234 db ló; 350 db sertés. Egy pár ökr 490—400 ftig, egy kis borjas tehén 60—90 ftig, meddő 40—55 ftig, borjúk szép 80—115 ftig kelt el, darabonként; bival párja 180—220 ftig, egy éves borjak párja 40—60 forint, két éves tulok párja 70—80 ft.

Ló nem nagy számban, s az is gyöngé minőségű hajtott fel, s 30—35 frton kelt el. Nehány jobb igás lóért 200—250 frtot fizettek.

A sertések árai következők voltak: nagy hizott sertés 80—90 ft, 45—50 ft, malac 12—16 ft, sovány nagy 25—28 ft, közepes 12—18 forint, malac 7—10 forint.

Gabonából keveset hoztak. Árak így hullámoztak: Mmászánként: buza 7 ft 60 kr., — 8 ft 30 kr., rozs 5 ft 40—60 kr., tengeri 5 ft 20—30 kr., zab 5 ft 20—40 kr. — Liszt az eddigi árakon: legfinomabb 17 ft 25 kr., közepes 14 ft 25 kr., barna 9 ft 75 kr., 12 ft, derce 4 ft 20 kr., korpá 3 ft 50 kr.

M a j o r s á g, párjával: puzka 5 ft; tyúk 1 ft; kövér liba 4 ft 50 kr csirke 60—70 kr tojás 5 drb 10 kr.

T a k a r m á n y, Egy szekér széna 8—10 ft; szalma 2—3 ft; zsúp párja 8 kr; kötés 2 ft 40 kr.

F a egy szekérrel 2 ft—3 ft 50 krajczár.

H u s n e m ü e k, kilóval: marhahus 32—34 kr. sertés 44 kr; fehér szalonna 56; zsír 64 kr.

A v e t e m é n y általában drágult. 20 liter burgonya 50 kr; paszuly 80; egy koszor vereshagyma 12 kr; fokhagyma dbja. 1 kr; murek, petrezselyem egy kis kerek kosárral 1 ft—1 ft 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

BARTHA MIKLÓS.

H I R D E T É S E K.

Szász-Fenesen

egy nyaralásra alkalmas lak, 5 szoba és melléképületek, istálló, disz- és veteményes kerttel

kiadó.

Értekezhetni Szabó Józsefnél.

(2-3)

CSIKY IMRE

ÜZLETÉBE

A VALÓDI FRISS

ERFURTI VETEMÉNY-MAGVAK

megérkeztek és kaphatók.

Kolozsvártt, Főter 34. szám alatt.

109. (4-5)

HAZAI IPAR.

Olcsó butorvásárlási alkalom!

Alóltörő butorkodó a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy mártól fogva egy nagy részét a raktárában levő butorokból helyszűke miatt minden elfogadható áron, készpénz fizetés mellett, eladni vagyok kénytelen.

chiffonok, diófa- és vaságyak, diófa- és arany keretű toilettetükörök,

salon garniturok

nagy választékban.

fekete ébenfa butorok, szivar-asztalok, szivar fali szekrények, ruganyos-, lőszór- és afrigue mádráczok rendkívül olcsó áron kaphatók.

Javítások és butorátaakítások úgy vidéken, mint helyben a legkisebb munkáért is a legkisebb árak mellett eskő öltetnek.

Teljes tisztelettel
E. ZETNER.

23. (18-24.) kárpitos és butor raktáros belmonostor- és páris-utca sarkán.

Leszállított árak.

Javítás és átalakítás.

Házassági berendezések.

BUKOVSKY LAJOS

FÉRFI-SZABÓ

KOLOZSVÁRTT, belmonostor utca 1. sz. a. (Plébánia palota.)

Ajánlja

dúsan felszerelt raktárát úgy hazai- mint külföldi szövetekből.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

A legkiválóbb fajta szövetek már megérkeztek!

(8-30)

Végkiárulás!

Hatósági engedély folytán, üzletszámolás (liquidatio) és helyiségváltoztatás céljából, bezárólag és visszavonhatatlanul, még csak

1897. márczius 15-ig terjedőleg, Főterem, gróf Teleky-háznál

szőnyeg- és kézmű-árakészleteimből, teljesen leszállított, határozott áron, készpénz fizetés mellett

VÉGKIARULÁST

rendezek, melyre a t. közönség becses figyelmét különösen felhívni bátorodom, mintán ez nagyon kedvező, előnyös alkalom, szükségletét

a meghatározott végeladási árnál még 10%-kal olcsóbb áron beszerezhetni, mielőtt becses látogatása által meggyőződést szerezni méltóztatassék.

Kiváló tisztelettel
Gámentzy János.

101. (8-10)

Végkiárulás!

UJ KÁVÉHÁZ KOLOZSVÁRTT.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi márczius hó 10-én, Csütörtökön d. u. 1 órakor ujonnan berendezett kávéházamat fogom megnyitni

„Budapest-Kávéház”

czim alatt

bel-monostor- és Mátyás- király-utczák saroképület alatt, a Nsgos Donogány G.-né urnő házában.

154. (3-6)

Üzletem a kor igényeinek teljesen megfelelőleg lesz berendezve, tekeasztalaim ez ideig a legjobbnak bizonyult

amerikai mandanellel

lesznek ellátva, érez tivolival; ugyszintén gondoskodva lesz politikai, szépirodalmi és éleztlapokról is. Kávéházi italaim a legjobb forrásokból vannak rendelve és azokra kiváló gond lesz fordítva, úgy mérsékelt árról, mint pontos kiszolgálásról.

Mivel e szakmában gazdag tapasztalataim folytán még ez ideig minden vállalatom meleg pártfogásban részesült, reményilem és esedezem ezuttal is a n. é. közönség becses pártfogásáért; kiváló tisztelettel
GRÜN ADOLF.

1 ARANY, 1 EZÜST és SZÁMOS DICSÉRO OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

BENIGNI és FRÖHLICH bornagykereskedők

KOLOZSVÁRTT. Irada- és áru-helyiség: Hid-utca 29. szám. KOLOZSVÁRTT. PINCZÉK: Hid-utca 20. szám, Ó-vár: Sörház alatt, Széchenyi-tér: Benigni- és Akeszmann-féle házaknál, Belmonostor-utca: Donogány-féle ház és a főterem a Plebánia-épület alatt.

Ajánlják tisztán kezelt, kitűnő minőségű erdélyi fehér és vörös asztali- és csemege-boraikat, úgy kicsinyben, mint nagyban, a legelőnyösebb áron, miről bárki is meggyőződést szerezhet magának.

Pinczéinkben háromszáz hordó bor van raktáron.

A venni szándékozók kóstolás végett szívesen láttatnak.

Van szerencsénk t. vevőink szíves tudomására hozni, hogy a helyi piacon több üzletben raktárt állítottunk föl s ezek a saját eredeti árjegyzékünk szerint kötelezvék a borokat árulni.

erakatok: Főterem: Somlyai László, Gergely Ferencz, Flórián testvérek, Szabó Ferencz urak üzle teiben; Belmonostor-utca: Simon Ferencz ur czukrászatában; Belszen-utca: Moldován József urnál; Belközép-utca: Maksai és Beke urnaknál; Belmagyar-utca: Andrásovszky Efraim urnál; Külmonostor-utca: Esztégár Kristóf, Tucsek Lajos és Somlyai Mihály urnaknál; Hid-utca: Rzihovszky L. A. fűszerüzletében.

Raktárak kedvező feltételek mellett még folyton állittatnak fel.

Vendéglősök és magánfogyasztók különös kedvezményben részesülnek.

Csakis azon üvegezett borokért vállalunk felelősséget, melynek dugaszán saját czégünk beégetve olvasható!

KOLOZSVÁR LEGAJÁNLIHATÓBB BORNAGYRAKTÁRA.

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, bel-közép utca 33. sz.